مجله علوم تغذیه و صنایع غذایی ایران
سال بیستم، شماره ۵، ویژه‌نامه زمستان ۱۴۰۴، صفحات ۱۴۳-۱۳۷

خلاصه سیاستی

مالیات بر نوشیدنی های قندی در ایران: موانع اجرایی و گزینه‌های سیاستی برای بهبود اثربخشی

میلاد قربان زاده تودشکی[۱]، دلارام قدسی[۲]، فاطمه محمدی نصرآبادی[۳]

۱- دانشجوی دکتری سیاست های غذا و تغذیه، گروه تغذیه جامعه، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، انستیتو تحقیقات تغذیه ای و صنایع غذایی کشور، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران.
۲- استادیار، گروه تحقیقات تغذیه، انستیتو تحقیقات تغذیه ای و صنایع غذایی کشور، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران.
۳- استاد، گروه تحقیقات سیاستگذاری و برنامه ریزی غذا و تغذیه، انستیتو تحقیقات تغذیه ای و صنایع غذایی کشور، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران. ایمیل: f.mohammadinasrabadi@sbmu.ac.ir, f_mohammadi_2001@yahoo.com

چکیده

سابقه و هدف: در سال‌های اخیر مالیات بر کالاهای آسیب رسان به سلامت، به‌ویژه نوشیدنی‌های قندی و محصولات غذایی با قند، نمک و چربی بالا، به یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری سلامت عمومی در جهان تبدیل شده است. هدف این خلاصه سیاستی، شناسایی موانع اجرایی مالیات بر نوشیدنی‌های قندی در ایران و ارائه توصیه‌های سیاستی برای افزایش اثربخشی آن است.

مواد و روش ها: این مطالعه به‌صورت یک مرور سیاستی مبتنی بر شواهد انجام شده است. داده‌ها از منابع معتبر بین‌المللی و ملی استخراج شده‌اند.

یافته ها: مالیات بر نوشیدنی های قندی می تواند تقاضای مصرف‌کننده را کاهش داده، نتایج سلامت را بهبود بخشد و به‌عنوان سازوکاری برای حمایت از عدالت سلامت و پایداری نظام درمانی تعریف شود. در ایران نوشابه های قندی تولید داخل مشمول مالیات و عوارض با نرخ شانزده‌درصد (۱۶٪) و واردات آنها مشمول مالیات و عوارض با نرخ سی و شش درصد (۳۶٪) می‌باشند. در صورت اعمال مالیات بیشتر بر کالاهای آسیب رسان و افزایش قیمت آن ها، کاهش مصرف این کالاها همراه آموزش و فرهنگ سازی درست امکان پذیر خواهد بود. افزایش قیمت، احتمال خطای طبقه‌بندی و جانشینی محصولات، مخالفت صنعت به دلیل کاهش حاشیه سود، کاهش اعتماد عمومی به دلیل عدم شفافیت در هزینه کرد مالیات از چالش های اجرای سیاست است. برای تاثیر بیشتر آن در ایران باید یک نظام نظارتی قوی بر اجرای درست آن پیاده سازی شود و به جای درآمد محور بودن، سلامت محور باشد.

نتیجه گیری: با توجه به شرایط اقتصادی ایران، اجرای دقیق و کامل این سیاست، می‌تواند راهکار ارزشمندی در جهت اصلاح الگوی مصرف و سلامت جامعه باشد.

واژگان کلیدی: کالای آسیب رسان به سلامت، نوشیدنی های قندی، مالیات، بیماری های غیرواگیر

مقدمه

بیماری های غیر واگیر(NCDs) نه تنها در کشورهای توسعه یافته بلکه در کشورهای درحال توسعه نیز به یک مشکل عمده سلامت تبدیل شده اند(۱). به طوری که بیماری‌های مزمن و غیرواگیر مثل دیابت و بیماری قلبی - عروقی ناشی از تغذیه نامناسب علت اصلی مرگ و میر در جهان به شمار می روند(۲). یکی از اهداف برنامه‌ها و سیاست‌های دولت‌ها در همه کشورهای جهان، کاهش مصرف کالاهای آسیب رسان به سلامت انسان است. کالاهای آسیب رسان به سلامت (مانند انواع سوسیس و کالباس، انواع نوشابه‌ها و نوشیدنی گازدار و بدون گاز قندی)، موجب آسیب به سلامتی افراد و تحمیل هزینه و بیماری بر فرد، خانواده و جامعه می گردد(۳). متخصصان از غذاهای ناسالم به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مرگ و میر زودهنگام یاد می‌کنند(۴). شیوع فزاینده بیماری‌های غیرواگیر در کشورهای با درآمد کم و متوسط، دولت‌ها را بر آن داشته است تا وضع مالیات بر غذاهای آسیب رسان به ویژه

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]

نوشیدنی‌های قندی را برای کاهش مصرف و بهبود سلامت عمومی در نظر بگیرند(۵).

یکی از ابزارهای کنترلی به منظور کاهش مصرف این کالاها، افزایش نرخ مالیات بر مصرف آنها می‌باشد تا ضمن افزایش قیمت و در نتیجه کاهش مصرف، منابع مالی لازم در راستای فرهنگ سازی، آموزش و کنترل مصرف در جامعه تأمین شود. در ایران، در قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۴۰۰ طبق ماده ۲۶، نوشابه های قندی گازدار و بدون گاز و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت تولید داخل مشمول مالیات و عوارض با نرخ شانزده‌درصد (۱۶٪) و واردات آنها مشمول مالیات و عوارض با نرخ سی و شش درصد (۳۶٪) می‌باشند(۶). طبق اعلام سازمان امور مالیاتی، هدف از این قانون، کاهش مصرف کالاهای مضر از طریق افزایش هزینه و حمایت از سلامت عمومی با محدود کردن عرضه این محصولات و همچنین افزایش درآمدهای مالیاتی برای تأمین هزینه‌های بهداشتی است(۷). این افزایش قیمت کالاها، ضمن تغییر الگوی مصرف در خانوار و جایگزین نمودن کالاهای آسیب رسان با کالاهای سالم در سبد مصرف، با توجه به افزایش هزینه تولید در کالاهایی که از مواد اولیه آسیب رسان استفاده می نمایند، می تواند موجب تغییر خطوط تولید یا مواد اولیه ناسالم با کالاهای کمتر مضر یا غیرآسیب رسان به سلامت گردد(۳). همچنین ممکن است باعث تشویق به تغییر در محصول و اصلاح فرمولاسیون آن و کاهش میزان قند آن ها شود(۸).

سیاست مالیات بر نوشیدنی های قندی در کشورهای زیادی اجرا شده است. بیش از ۳۵ کشور جهان و ۷ شهر در کشور آمریکا (با شروع در برکلی کالیفرنیا در سال ۲۰۱۵) اکنون برای نوشیدنی های قندی مالیات تعیین می‌کنند. در مطالعه ای که در سال ۲۰۲۴ انجام شد، یازده کشور منطقه مدیترانه شرقی(بحرین، مصر، اردن، کویت، لبنان، مراکش، عمان، قطر، عربستان سعودی، تونس و امارات متحده عربی) مالیات غیرمستقیم ملی را بر نوشابه‌های گازدار شیرین‌شده وضع کرده اند (۴). مالیات‌ها، یارانه‌ها و سایر سیاست‌های اجرایی اقتصادی نقش کلیدی در جلوگیری از مصرف غذاهای ناسالم دارند(۹).

طرح اقدام جهانی برای پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر (۲۰۱۳-۲۰۲۰) پیشنهاد می‌کند که کشورها استفاده از ابزارهای اقتصادی را در نظر بگیرند. برخی از این سیاست‌ها بر کاهش عوامل خطر تغذیه‌ای در محصولات غذایی تمرکز دارند. برخی دیگر بر بهبود دسترسی به گزینه‌های غذایی سالم و جلوگیری از مصرف غذاهای ناسالم تاکید دارند(۱۰). مطالعاتی در ایران نشان می دهد که مصرف نوشیدنی‌های قندی یکی از دلایل مهم بیماری‌های قلبی–عروقی می باشد(۱۱). بررسی های انجام شده تاکنون نشان می دهد با بالا رفتن قیمت کالاهای آسیب‌رسان، مصرف آن در جامعه کاهش پیدا می کند و این می تواند انگیزه ای برای تولیدکننده باشد تا محصولات خود را با فرمولاسیون جدید که حاوی قند کمتر باشد تولید کند(۸). مطالعات نشان داده اند که مالیات‌های نوشیدنی های قندی مرگ و میر زودرس را کاهش، درآمد دولت را افزایش و هزینه‌های سلامت را در طول زمان کاهش می‌دهد(۱۲).

مالیات بر نوشیدنی های قندی به طور مؤثر می‌تواند با افزایش قیمت این محصولات، کاهش خرید و در نتیجه کاهش مصرف آنها همراه باشد. . کاهش مصرف این نوشیدنی‌ها منجر به کاهش اضافه وزن، چاقی و شاخص توده بدنی در بین جمعیت‌ها می‌شود(۹). همچنین، نتایج سلامت را بهبود می بخشد و درآمد ایجاد می کند. با این حال، تأثیر آن بر بودجه مراقبت‌های بهداشتی به عواملی مانند نوع مالیات، رفتار مصرف‌کننده، سطح درآمد و توافق سیاسی در مورد اولویت‌های هزینه‌های عمومی بستگی دارد(۵). در عین حال مبالغی که به عنوان عوارض و مالیات از این کالاها دریافت می شود، می تواند به عنوان یک منبع مالی پایدار در اختیار نظام سلامت، جهت پیشگیری و درمان عوارض مصرف این کالاها و خدمات قرار گیرد(۳). این خلاصه سیاستی به بررسی اثر مالیات بر نوشیدنی های قندی در تغییر رفتار مصرف‌کننده و امکان‌پذیری اجرای مؤثر آن در ایران می‌پردازد.

روش پژوهش

این مطالعه به‌صورت یک مرور سیاستی مبتنی بر شواهد انجام شده است. داده‌ها از منابع معتبر بین‌المللی و ملی استخراج شده‌اند. برای این مرور پایگاه های داده PubMed، Scopus، Web of Scienceو Google Scholar با کلیدواژه های "sugar-sweetened beverage tax", "SSB tax", "sugar tax", "fiscal policy", "front-of-pack labeling", "reformulation", "healthy diet taxation" و همچنین پایگاه های MagIran و SID با کلیدواژه های

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]

«نوشیدنی‌های قندی»، «مالیات سلامت»، «برچسب تغذیه‌ای»، «اصلاح فرمولاسیون» و «سیاست مالیاتی» جستجو گردید و مطالعات مرتبط موضوعی بررسی شد و برای تکمیل این مرور از منابع رسمی مانند WHO نیز استفاده شد.

یافته‌ها

مالیات به دو دسته مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می شود که تفاوت این دو از نظر نحوه پرداخت و تأثیرآن روی مردم است. مالیات مستقیم، مستقیماً از درآمد یا دارایی شخص یا شرکت گرفته می شود و معمولاً بر اساس توان مالی فرد تعیین می شود (یعنی هرچقدر درآمد بیشتر، مالیات بیشتر)؛ ولی مالیات غیر مستقیم روی کالاها و خدمات و در قیمت نهایی آن ها اعمال می شود و پرداخت‌کننده (تولیدکنندگان) ممکن است بار مالیاتی را به خریدار منتقل کنند (مانند مالیات بر ارزش افزوده).

مالیات بر نوشیدنی‌های قندی، باعث افزایش قیمت این کالاها و به دنبال آن کاهش تقاضا و مصرف می شود و درآمد حاصل از آن در تامین هزینه‌های بهداشتی و درمانی کشور می تواند استفاده شود. این مالیات می تواند باعث شود شرکت‌ها برای استفاده از نرخ مالیاتی پایین‌تر، میزان قند محصولات خود را کاهش دهند. این موضوع نه تنها به نفع مصرف است بلکه با اصلاح فرمولاسیون نوشیدنی‌های قندی گام بزرگی در جهت سلامت جامعه بردارد. با بالا بردن سواد تغذیه‌ای، نظارت بر تبلیغات محصولات غذایی، برچسب‌گذاری مواد غذایی و سیاست‌های مالیات و یارانه می توان مصرف کننده را تشویق به استفاده از مواد غذایی سالم کرد. به طور کلی اگر مصرف نوشیدنی‌های قندی کاهش یابد ر بلندمدت، شیوع چاقی، دیابت و بیماری‌های قلبی هم کاهش می یابد. همچنین درآمدی که از اجرای مالیات بر آن ها بدست می آید می تواند برای آموزش تغذیه سالم و تغییر رفتار مصرف کننده و ارتقای سلامت هزینه شود.

افزایش قیمت کالاها، از مهم‌ترین چالش‌های اجرای این سیاست در ایران است. با توجه به اینکه خانوارها با سطح درآمد پایین معمولا انرژی مورد نیاز خود را از اقلام خوراکی همچون روغن، قند و شکر تامین می کنند ممکن است با اعمال سیاست هایی که نهایتاً منجر به افزایش قیمت این کالاها می شود، نتوانند انرژی لازم را دریافت نمایند(۱۴). احتمال خطای طبقه‌بندی و جانشینی محصولات، مخالفت صنعت به دلیل کاهش حاشیه سود، کاهش اعتماد عمومی به دلیل عدم شفافیت در هزینه کرد مالیات از دیگر چالش های اجرای سیاست است. در جدول ۱ تعدادی از گزینه های سیاستی در این خصوص و یارانه حاصل از افزایش درامد مالیاتی بررسی می گردد.

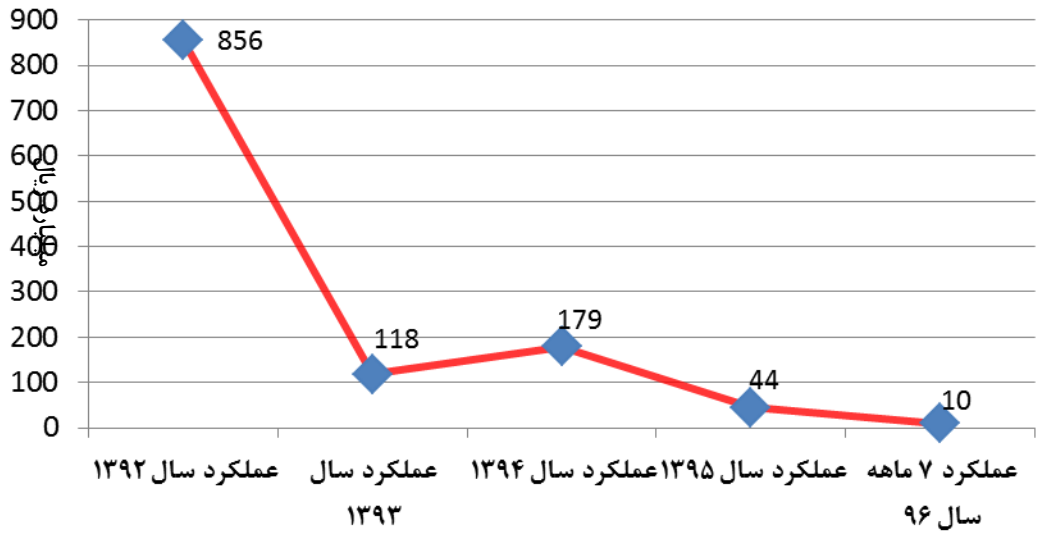
همانطور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، با وجود ساز و کارهای مالیاتی، عملکرد مالیاتی نوشابه های گازدار در سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ با کاهش همراه بوده که نشان می دهد برای اثرگذاری واقعی صرفا وجود قانون کافی نیست و باید طراحی دقیق و نظارت و ارزیابی پایدار وجود داشته باشد تا اثرات مطلوب و مورد نظر حاصل شود. میانگین مصرف نوشابه های گازدار نیز در این مدت بدون تغییر بوده است(۱۰).

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]

جدول ۱: گزینه های سیاستی مالیات و یارانه در ایران

	گزینه سیاستی ۱	گزینه سیاستی ۲	گزینه سیاستی ۳
	مالیات غیرمستقیمِ اختصاصی بر نوشیدنی‌های قندی	مالیات بر همه غذاهای آسیب رسان به سلامت اعلامی وزارت بهداشت	یارانه سلامت همراه با شفاف سازی درآمد مالیات به تغذیه سالم/ سلامت عمومی
مزایا	در عین حال که قیمت را بالا می‌برد، خرید و فروش نوشیدنی های قندی را کم می‌کند و می‌تواند صنعت را به سمت اصلاح فرمولاسیون ببرد(۱۲). تخصیص درآمدهای بالقوه حاصل از مالیات به بخش سلامت	این ابزار می تواند برای کاهش خرید و مصرف کالاهای آسیب رسان مؤثر باشد(۱۳).	استفاده از درآمد برای یارانه منابع پروتئین کم چرب، میوه و سبزی، برنامه‌های پیشگیری و آموزش تغذیه می‌تواند پذیرش اجتماعی را بالا ببرد.
مضرات/ ریسک ها	ممکن است جایگزینی مصرف به سمت نوشیدنی ناسالم دیگر انجام گیرد. افزایش مالیات بر گروه‌های کم‌درآمد فشار مالی وارد کند.	اگردرست اجرا نشود چون دامنه مشمولان بسیار گسترده است، احتمال خطای طبقه‌بندی و جانشینی محصولات دیگر بیشتر است. مخالفت صنعت، به دلیل کاهش حاشیه سود مانع مهم دیگر در این مورد است.	اگر تخصیص درآمد شفاف نباشد، اعتماد عمومی پایین می‌آید و ممکن است مردم آن را ابزار درآمدزایی برای دولت ببینند. در شرایط فعلی، تمرکز یارانه ها بیشتر روی تامین انرژی و پروتئین است.
هزینه‌اثربخشی	در ارزیابی‌های اقتصادی، مقرون‌به‌صرفه گزارش شده و در مدل‌سازی‌ها کاهش هزینه‌های سلامت و افزایش درآمد دیده می‌شود(۸).	مقرون‌به‌صرفه است(۸).	یارانه‌های هدفمند نیز احتمالاً مقرون‌به‌صرفه هستند و می‌توانند در کنار مالیات‌ها اثربخشی را بالا ببرند(۸).
ذی‌نفعان اصلی	وزارت بهداشت، سازمان امور مالیاتی، مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان نوشیدنی، خرده‌فروشان	وزارت بهداشت، سازمان استاندارد، سازمان امور مالیاتی، صنایع غذایی فراوری‌شده، مصرف‌کنندگان شهری /کم‌درآمد، انجمن‌های تغذیه	نهادهای دولتی سلامت مانند وزارت بهداشت باید آغازگر مالیات باشد به همراه وزارت دارایی، آموزش و پرورش و صندوق ملی سلامت (۱۳).
موانع اجرا	اعمال نفوذ صنایع و ابهام در اعلام اقلام مشمول	پیچیدگی تعریف کالاها و فشار سیاسی صنایع مختلف یک مانع اصلی است، که باید با شرایط و زمینه و قانون کشور پیش برود.	بی‌اعتمادی عمومی و رقابت بر سر بودجه، باعث نگرانی می شود که این اقدامات ممکن است منابع سیستم سلامت را افزایش ندهد، بلکه در واقع، بودجه عمومی دولت را کاهش دهد.

نمودار ۱: روند عملکرد مالیاتی نوشابه‌های گازدار در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ در ایران (۱۰).

توصیه‌های سیاستی

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]

۱. فرهنگ سازی در جهت کاهش تقاضای مردم از نوشیدنی های قندی

۲. اعمال مالیات حداقل ۲۰٪ بر نوشیدنی های قندی

۳. درآمد حاصل از مالیات بر نوشیدنی های قندی برای یارانه (پروتئین های کم چرب از جمله مرغ، ماهی، تخم مرغ، حبوبات و لبنیات کم چرب) درنظر گرفته شود.

۴. طراحی و اجرای ساز و کار نظارتی و ارزیابی دقیق

نتیجه‌گیری

مصرف نوشیدنی های قندی به دلیل تغییرات رژیم غذایی می‌تواند افزایش وزن، چاقی و بیماری‌های غیرواگیر را به دنبال داشته باشد. هدف از مالیات بر نوشیدنی های قندی، کاهش مصرف با افزایش هزینه های آن و حمایت از سلامت عمومی است. این سیاست در بلندمدت باعث بهبود سلامت جامعه می شود و همچنین می تواند درآمدی برای بهبود سیستم سلامت، جهت پیشگیری و درمان عوارض مصرف آن داشته باشد. در صورت اعمال مالیات بیشتر بر کالاهای آسیب رسان و افزایش قیمت آن ها، کاهش مصرف این کالاها امکان پذیرتر خواهد بود. البته در کنار اتخاذ این سیاست ها باید آموزش و فرهنگ سازی درست در جهت استفاده از مواد غذایی سالم از مدارس آغاز شود. برای تاثیر بیشتر آن در ایران باید یک نظام نظارتی قوی بر اجرای درست آن پیاده سازی شود و به جای درآمد محور بودن، سلامت محور باشد. در مجموع، با توجه به شرایط اقتصادی ایران، اجرای دقیق و کامل این سیاست، می‌تواند راهکار ارزشمندی در جهت اصلاح الگوی مصرف و سلامت جامعه باشد.

References

1. Fahimi S, Pharoah P. Reducing salt intake in Iran: priorities and challenges. Arch Iran Med. 2012;15(2):110-112.
2. Israr T, Rakha A, Sohail M, Rashid S, Shehzad A. Salt reduction in baked products: Strategies and constraints. Trends Food Sci Technol. 2016;51:98 105. doi: 10.1016/j.tifs.2016.03.002
3. Afshari F, Javadi Nesab H, Valizadeh B. Value-added tax on health-harming goods and services. In: National Conference on Value Added Tax: Opportunities and Challenges; 2017; Mashhad, Iran. Available from: https://civilica.com/doc/730570.[In Persian]
4. Abbass MMS, Perucic AM, Ibrahim ET, Al-Jawaldeh A. Situation analysis of sugar-sweetened beverages taxation in Eastern Mediterranean Region. East Mediterr Health J. 2024;30(11):720-729. doi:10.26719/2024.30.11.720.
5. Falsafi N, Yousefi M, Mahboub-Ahari A, Abdollahzad H. Taxing for change: An umbrella review of impacts of sugar-sweetened beverages (SSBs) taxation in low and middle-income countries. Health Scope. 2025;14(1):e150597. doi:10.5812/healthscope-150597.
6. Bidbarg. Article 26 of the New and Permanent Value Added Tax Law. Available from: https://bidbarg.net/regulation/vat/26. [In Persian]
7. Econews. Imposition of tax on harmful goods can reduce treatment costs [Internet]. Available from: https://econews.ir/fa/content/4075405. [In Persian]
8. World Health Organization. *Fiscal policies to promote healthy diets: WHO guideline*. Geneva: World Health Organization; 2024.
9. Sobhani, Seyyed Reza; Babashahi, Mina. Taxation for Reducing Purchase and Consumption of Sugar-Sweetened Beverages: A Systematic Review. International Archives of Health Sciences 6(2):p 65-72, Apr–Jun 2019. | DOI: 10.4103/iahs.iahs_62_18
10. Ghodsi D, Haghighian-Roudsari A, Khoshfetrat MR, Abdollah-PouriHosseini SF, Babapour M, Esfarjani F, et al. Why has the taxing policy on sugar sweetened beverages not reduced their purchase in Iranian households? Front Nutr. 2023;10:1035094. doi:10.3389/fnut.2023.1035094.
11. Mohammadifard, N., Ostadsharif, N., Bahrami, G. *et al.* Sugar-sweetened beverage consumption and risk of premature coronary artery disease in a multi-ethnic Iranian case–control study. *Nutr Metab (Lond)* 22, 102 (2025). https://doi.org/10.1186/s12986-025-00999-w.
12. Alvarado, M., Adams, J., Penney, T. et al. A systematic scoping review evaluating sugar-sweetened beverage taxation from a systems perspective. Nat Food 4, 986–995 (2023). https://doi.org/10.1038/s43016-023-00856-0
13. Brukało K, Kaczmarek K, Kowalski Oand Romaniuk P (2022)Implementation of sugar-sweetenedbeverages tax and its perceptionamong public health stakeholders. Astudy from Poland.Front. Nutr. 9:957256. doi:10.3389/fnut.2022.957256/pdfh
14. Secretariat of the Supreme Council of Health and Food Security, Ministry of Health and Medical Education. Policy paper on reducing sugar consumption. Tehran: MOHME; 2015. [In Persian]

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]

Policy Brief:

Tax on Unhealthy Foods, Especially Sugary Drinks And Its Effect On Consumption In Iran

Ghorbanzadeh-Todeshki M[1], Ghodsi D[2], Mohammadi-Nasrabadi F[3]*

1. PhD student in Food and Nutrition Policy, Department of Community Nutrition, Faculty of Nutrition Sciences and Food Technology, National Nutrition and Food Technology Research Institute(NNFTRI), Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran. Academic

2. PhD (Nutrition Sci, Minor: Economics), Assistant Prof. (Research), Department of Nutrition Research, National Nutrition & Food Technology Research Institute (NNFTRI), Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*3. *Corresponding author: PhD (Nutrition Sci, Minor: Economics), Prof. (Research), Food and Nutrition Policy and Planning Research Department National Nutrition & Food Technology Research Institute (NNFTRI), Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran Academic Email: f.mohammadinasrabadi@sbmu.ac.ir*

Abstract

Background and aims: In recent years, the tax on unhealthy foods, especially sugary drinks and food products with high sugar, salt and fat, has become one of the most important public health policy instruments in the world. The aim of this policy brief is to identify implementation barriers to the sugary beverage tax in Iran and provide policy recommendations to increase its effectiveness.

Materials and methods: This study was conducted as an evidence-based policy review. The data has been extracted from reliable international and national sources.

Findings:. The tax on sugary drinks can reduce consumer demand, improve health outcomes, and be defined as a mechanism to support health equity and sustainability of the healthcare system. In Iran, domestically produced goods harmful to health are subject to taxes and duties at the rate of sixteen percent (16%), and their importation is subject to taxes and duties at the rate of thirty-six percent (36%). If more taxes are imposed on unhealthy foods and their prices are increased, it will be possible to reduce the consumption of these goods along with proper education. For its greater impact in Iran, a strong monitoring system should be implemented and instead of being income-oriented, it should be health-oriented.

Conclusion: According to the economic conditions of Iran, the strict and complete implementation of this policy can be a valuable solution to improve the consumption pattern and the health of the society.

Keywords: Total fat, Sum of Saturated fatty acids, Sum of trans fatty acids, Iran, Industrial and guiled food, Fried foods

[Downloaded from nsft.sbmu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.66224/nsft.20.5.26]